

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคิดสรรกับการสนับสนุนทางการพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพดูแลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก
ที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล

นางสาวรัตนา เกษะกายสิทธิ์

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-748-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017759 11๗๓46๑๐x

**RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED VARIABLES AND NURSING SUPPORT OF
PROFESSIONAL NURSES CARING FOR UTERINE CERVICAL CARCINOMA
PATIENTS RECEIVING CHEMOTHERAPY IN HOSPITALS**

Miss. Ratana Kohkayasith

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the degree to Master of Education

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-748-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรรกับการสนับสนุนทางการพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัด
ในโรงพยาบาล

โดย

น.ส. รัตนา เกาะกายสิทธิ์

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(เดิมเป็นภาควิชาพยาบาลศึกษา)

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ บิตยานนท์)

รัตนา เกษะกายสิทธิ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรรกับการสนับสนุนทางการพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล
(RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED VARIABLES AND NURSING SUPPORT OF
PROFESSIONAL NURSES CARING FOR UTERINE CERVICAL CARCINOMA PATIENTS
RECEIVING CHEMOTHERAPY IN HOSPITALS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์,
156 หน้า. ISBN 974-578-748-5

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายในลักษณะการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เพื่อศึกษาการ
สนับสนุนทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับ เคมีบำบัดในโรงพยาบาล
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรร ได้แก่ ความเชื่อแนวองค์รวม ความร่วมรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพ
ต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับ เคมีบำบัด ความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด และภูมิหลังด้านอายุ สถานภาพสมรส
ประสบการณ์ในการทำงาน และการได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด และหากกลุ่มตัวแปรที่สามารถ
ร่วมกันพยากรณ์การสนับสนุนทางการพยาบาล ตัวอย่างประชากรคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย
สามัญที่รับผู้ป่วยสตรีที่เป็นมะเร็ง รวมนำจำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและ
แบบสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล การสังเกตทั้งหมดจำนวน 360 ครั้ง

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การสนับสนุนทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า การสนับสนุนทางการพยาบาลด้านการรับรู้ความต้องการของผู้ป่วย และด้านการสนองตอบความ
ต้องการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการประคับประคองทางอารมณ์อยู่ในระดับ
ต่ำ

2. ความร่วมรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับ เคมีบำบัด มีความ
สัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการสนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวมทุกด้านและด้านการสนองตอบ
ความต้องการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ
($r = .3312, .4575$)

3. ประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับการสนับสนุนทาง
การพยาบาล โดยรวมทุกด้านและด้านการประคับประคองทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
($r = -.3241, -.3535$ ตามลำดับ) นอกจากนี้อายุยังมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับการ
สนับสนุนทางการพยาบาลด้านการประคับประคองทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
($r = -.3324$)

4. ความร่วมรู้สึกและประสบการณ์ในการทำงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์การสนับสนุนทาง
การพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คูณเท่ากับ .4225
($r = .4225$) และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 17.85 ($R^2 = .1785$) เมื่อสร้างเป็นสมการ
พยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานได้สมการดังนี้

$$\tilde{z}_1 = .0605z_6 - .0280z_3$$

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(เดิมเป็นภาควิชาพยาบาลศึกษา)

สาขาวิชา ...การนรีเวชกรรมพยาบาล.....

ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติดี

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาอื่น

RATANA KOHKAYASITH : RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED VARIABLES AND NURSING SUPPORT OF PROFESSIONAL NURSES CARING FOR UTERINE CERVICAL CARCINOMA PATIENTS RECEIVING CHEMOTHERAPY IN HOSPITALS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., 156 PP, ISBN 974-578-748-5.

This correlational study was designed to study the nursing support of professional nurses caring for uterine cervical carcinoma inpatients receiving chemotherapy, and to investigate the relationships between selected variables which were holistic belief, empathy, knowledge on chemotherapy, age, marital status, working experience and the attendance in the chemotherapy in service program, and to determine if these variables would be able to predict nursing support. Research samples consisted of 60 professional nurses working with female carcinoma patients. Research instruments included questionnaire and the observation tool designed by the researcher to collect data on nursing support. Data analysis was based on 360 observations.

Major findings were as followed :-

1. Nursing support of professional nurses was at the lower level. Nursing support in the aspect of the perception of patients' needs and the aspect of responding to provide positive outcome were at the medium level, whereas nursing support in the aspect of providing emotional support was at the lower level.

2. Empathy was significantly and positively related to nursing support in total and in the aspect of responding to provide positive outcome at the .01 and .001 level ($r = .3312$ and $.4375$ consequently).

3. Working experience was significantly and negatively related to nursing support in total and in the aspect of providing emotional support at the .01 level ($r = -.3241$ and $-.3536$ consequently). Moreover, age of nurses was significantly and negatively related to nursing support in the aspect of providing emotional support at the .01 level ($r = -.3324$).

4. Empathy and working experience were able to predict nursing support at .01 level and the coefficient of multiple correlation was .4225 ($R = .4225$) with the estimated coefficient of determination was 17.85 percent ($R^2 = .1785$). The predicted equation in standard score form could be stated as followed.

$$\tilde{Z}_1 = .0650Z_6 - .0280Z_3$$

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(เดิมเป็นภาควิชาพยาบาลศึกษา)
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ทำให้ผู้วิจัยได้ประจักษ์และซาบซึ้งในพลังและจิตวิญญาณของความเป็น "ครู" จากความกรุณาที่ท่านมีต่อผู้วิจัยมาตลอดในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่การเริ่มต้นในการทำวิทยานิพนธ์ที่เสมือนเริ่มต้นจากศูนย์ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงมาได้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ และคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ได้กรุณาสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 14 ท่านจากสถาบันต่าง ๆ ที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย ในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้อำนวยการหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และบุคลากรพยาบาลในหน่วยงานที่ผู้วิจัยขึ้นเก็บข้อมูลทุกแห่ง จนทำให้การเก็บข้อมูลลุล่วงไปได้ผลสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์มา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ คุณระวี เกิดสว่าง ภาควิชาออร์โทปิดิกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทย-ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ช่วยกรุณาในการพิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

และสุดท้าย สิ่งที่จะขาดไม่ได้คือ กำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง เพื่อน ๆ ทุกท่าน โดยเฉพาะคุณชัชวาลดา ไผ่หยงงาม และ "พี่แดง" ที่คอยให้กำลังใจยามที่ท้อแท้ให้เกิดพลังต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

รัตนา เกาะกายสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
มโนทัศน์และองค์ประกอบของการสนับสนุนทางการพยาบาล	12
การสนับสนุนทางการพยาบาลในผู้ป่วยมะเร็งและปัจจัยที่สัมพันธ์กับ	
การสนับสนุนทางการพยาบาลในผู้ป่วยมะเร็ง	17
มโนทัศน์ของการพยาบาลแนวองค์รวม	24
มโนทัศน์ของความร่วมรู้สึก	27
ความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัดในการรักษาผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับ	
เคมีบำบัด	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและตัวอย่างประชากร	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผลการวิจัย	96
ข้อเสนอแนะ	109
เอกสารอ้างอิง	112
ภาคผนวก	123
ประวัติผู้เขียน	156

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส วุฒิกการศึกษา การผ่านการอบรมเกี่ยวกับเคมีบำบัด และประสบการณ์การมีบุคคลในครอบครัวป่วยเป็นมะเร็ง	54
2	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการพยาบาลที่เป็นตัวอย่างในการสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล	56
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมและรายด้าน	60
4	ความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลโดยรวม ...	61
5	ความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล จำแนกตามพฤติกรรมย่อยด้านการรับรู้ความต้องการของผู้ป่วย	62
6	ความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล จำแนกตามพฤติกรรมย่อยด้านการสนองตอบความต้องการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวก .	64
7	ความถี่และร้อยละของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล จำแนกตามพฤติกรรมย่อยด้านการประคับประคองทางอารมณ์	66
8	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวมและรายด้าน	68
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามกลุ่มอายุ	70
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	71
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ได้รับการอบรม เกี่ยวกับเคมีบำบัด	73
13	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับความเชื่อ องค์รวมระดับความร่วมมือรู้สึก และระดับความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด	74
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับความเชื่อแนวองค์รวม	76
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับความร่วมมือรู้สึก	77
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด	78
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวพยากรณ์ และ ตัวพยากรณ์กับตัวพยากรณ์ของตัวอย่างประชากร	82
18	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์ที่ได้รับ การคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การสนับสนุนทางการพยาบาลของ ตัวอย่างประชากร	84
19	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนน มาตรฐาน (B) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการ ถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์การสนับสนุนทางการพยาบาลของตัวอย่าง ประชากร	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์ที่ ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R ² Change) ในการทำนายการสนับสนุนทางการพยาบาลด้านการ สนองตอบ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวกของตัวอย่างประชากร	87
21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนน มาตรฐาน (B) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการ ถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์การสนับสนุนทางการพยาบาลด้านการสนองตอบ ความต้องการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวกของตัวอย่างประชากร	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แผนภูมิแท่งแสดงความถี่และร้อยละของความถี่ของพฤติกรรมการณ์สนับสนุน ทางการพยาบาล	58

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย